

Willem Drees, Amsterdammer POPULAIRE POLITICUS

Eind 1999 kozen lezers van de Haagsche Courant Willem Drees tot 'Hagenaar van de eeuw'. Ze kenden hem natuurlijk als de minister-president, die na de oorlog de wederopbouw van ons land leidde. Sommigen wisten waarschijnlijk ook nog dat Drees vóór de oorlog veertien jaar wethouder van Den Haag was geweest. In werkelijkheid was Drees een geboren en getogen Amsterdammer.

Jeugd in Amsterdam

Willem Drees werd op 5 juli 1886 geboren in een huis gelegen aan het Haarlemmerplein. Hij groeide op in de buurt rond de Marnixstraat en Marnixkade. De laatste jaren van zijn jeugd woonde hij aan de Da Costakade in wat nu Oud-West heet, maar toen nog een nieuwbouwwijk was. De scholen die hij bezocht lagen alledrie aan de Marnixstraat: de Marnixschool (een openbare lagere school voor jongens), de Tweede Driejarige HBS en de tweejarige Openbare Handelsschool. Op zeventienjarige leeftijd ging Willem werken als bankbediende op het hoofdkantoor van de Twentsche Bank in de Spuistraat. Aan het Amsterdamse verenigingsleven droeg hij bij door twee clubs op te richten: de stenografievereniging 'Steeds Sneller' en de korfbalclub 'Door Oefening Sterker'. In onze ogen is stenografie misschien een merkwaardige hobby, maar het was destijds een rage: een nieuw en revolutionair schrift waarmee je het gesproken woord kon vastleggen, en waar iedereen die veel moest schrijven baat bij kon hebben. 'Steeds Sneller' en DOS waren echte vriendenclubs: zijn zusters, klasgenoten, vrienden en vriendinnen waren lid. Ook een schoolvriendin van zijn jongste zus, To Hent, die hij in 1907 ten huwelijk zou vragen.

In Amsterdam ontwaakte zijn politieke belangstelling, op jonge leeftijd. Via schoolvrienden kwam hij in contact met het socialis-

me. Het ging om zoons van diamantbewerkers, geschoolde arbeiders die waren georganiseerd in een sterke vakbond. In 1902 leefde Willem hartstochtelijk mee met de verkiezingscampagne die socialistische voorman Pieter Jelles Troelstra terug in de Tweede Kamer bracht. Het jaar daarna volgde hij van dichtbij de grote spoorwegstakingen, die na een aanvankelijk succes op een mislukking uitliepen. Op zijn achttiende verjaardag, op 5 juli 1904, meldde Willem zich aan als lid van de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij (de voorloper van de PvdA).

Loopbaan in Den Haag

Het was het werk dat Willem Drees naar Den Haag bracht. In 1906 maakte hij van zijn hobby zijn beroep en begon een bureau als vergaderstenograaf. Via de Amsterdamse gemeenteraad, waar hij parttime werkte, belandde hij als invalkracht bij de stenografische dienst van de Staten-Generaal. In 1907 trad hij daar in dienst en betrok kamers in de Schilderswijk. Maar de weekenden en in de weken waarin de Kamers niet vergaderden woonde Willem gewoon bij zijn familie, dicht bij zijn verloofde en zijn vrienden.

Op 28 juli 1910 trouwden Willem Drees en To Hent, in Amsterdam, om zich vervolgens in Den Haag te vestigen. 'We hebben deze stad bijzonder lief gekregen', verklaarde Drees later. In Den

Den Haag houdt zijn Wethouder W. Drees, den fractie-leider der S.D.A.P. en tevens lid der Provinciale Staten. De heer Drees was gekozen tot algemeen voorzitter van zijn partij te Amsterdam. Hij verkoos echter het Haagsche wethouderschap boven een dergelijke hooge functie, en in zijn plaats is nu benoemd de heer Henri Polak. De heer Drees volgde den heer v. Vuren in 1919 op als wethouder voor Sociale aangelegenheden. Hij heeft zich in dien tijd doen kennen als een be-

kwaam maar tevens eenvoudig en gematigd magistraal. Vooral maakte hij zich verdienstelijk met de herziening van de salaris-regeling, en ook was hij o.a. de bewerker en de schepper van een betere rechtspositie voor het ziekenhuis-personeel. Het werk van zijn voorganger o.a. betreffende het georganiseerd overleg in arbeidzaken zette hij voort en breidde hij nog verder uit. Mogen zijn krachten nog veel goeds voor onze gemeente tot stand brengen!

Wethouder W. Drees

MIJN NAAM IS WILLEM

KABINET DREES IN 1952. IN HET MIDDEN MINISTER-PRESIDENT WILLEM DREES.

Haag maakte hij carrière in de politiek. In 1911 kozen zijn partijgenoten hem tot voorzitter van de plaatselijke afdeling. In 1913 werd hij lid van de gemeenteraad en van 1919 tot 1933 was hij wethouder. Dat mooie ambt gaf hij met enige moeite op om lid van de Tweede Kamer te worden. In 1939 werd hij voorzitter van de SDAP-fractie. Het waren de uitzonderlijke omstandigheden van de bezettingstijd die Drees tijdelijk terugvoerden naar zijn geboortestad. Om zich schuil te houden voor de bezetter verbleef hij vanaf 1943 op verschillende adressen in Amsterdam. Eerst bij zijn moeder en jongste zuster, later bij een jeugdvriendin van zijn vrouw. Het weerzien met de stad beviel hem: hij voelde zich 'er weer thuis als in mijn jeugd'. In die tijd werd in ondergronds overleg de gedachte geopperd dat Drees na de bevrijding burgemeester van Amsterdam zou worden. Hoewel hij dat 'een zeer verleidelijk idee' vond, meende hij toch dat de SDAP hem vooral in de landspolitiek nodig had. De rest van de geschiedenis is

bekend. Het bestuur van Den Haag eerde de rustende staatsman met de gouden penning en het ereburgerschap van de stad, met een straatnaam en een monument. En zijn medeburgers kozen hem later tot 'Hagenaar van de eeuw', ruim vóór Wim Kan en het duo Kees van Kooten en Wim de Bie. Inderdaad, vóór twee andere Wimmen.

HIJ WERD GEKOZEN TOT
'HAGENAAR VAN DE EEUW',
ALS RAS-AMSTERDAMMER

De brandweer kreeg assistentie van de korpsen uit Delft en Den Haag. raat ons problemen het hoofd te bieden, die zich bij de eeurowisseling zich alsnog problemen gaan voordoen.

HAGENAAR VAN DE EEUW

Dr. W. Drees is de Hagenaar van de eeuw

Den Haag - Dr. W. Drees is volgens de lezers van de Haagse Courant de Hagenaar van de eeuw. Bijna duizend mensen brachten de afgelopen weken hun stem uit. Met bijna het dubbele aantal punten liet Drees nummer twee Wim Kan ver achter zich. Het duo Van Kooten en De Bie eindigde als derde. Koningin Wilhelmina en Louis Couperus zijn als vierde en vijfde aangewezen. Zie verder pagina B0

TOP TIEN			
1. Dr. W. Drees	6454	6. Paul van Vliet	2167
2. Wim Kan	3307	7. Ko van Dijk	1829
3. Van Kooten en De Bie	3298	8. H.P. Berlage	1703
4. Koningin Wilhelmina	3078	9. Golden Earing	1605
5. Louis Couperus	2724	10. Piet Vink	1468

VANDAAG: ■ MENSEN A2 ■ BUITENLAND A4/5 ■ BINNENLAND A5 ■ OPINIE A7 ■ DEN H